

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Datum: **15 DEC 2020**
Betreft: Besluit op uw Wob-verzoek

Geachte

In uw brief van 17 mei 2020, ontvangen op 19 mei 2020, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) verzocht om informatie over de visie op en aanpak van complexe scheidingen ('vechtscheidingen').

Op 16 juni 2020 heeft u met ambtenaren van mijn ministerie en ambtenaren van het ministerie van Justitie & Veiligheid telefonisch gesproken over de inhoud van uw verzoek. Vervolgens heeft u op 6 juli 2020 nogmaals gesproken over uw verzoek met ambtenaren van mijn ministerie. Naar aanleiding van dit laatste gesprek is uw verzoek in overleg met mr. [REDACTED] nader afgebakend. U vraagt om openbaarmaking van:

- subsidiebeschikkingen van VWS ten behoeve van onderzoek naar negatieve gevolgen van scheidingen;
- onderzoeken naar de negatieve gevolgen van scheidingen op kinderen in het kader van het programma 'Scheiden zonder schade';
- correspondentie vanuit VWS richting gemeenten over preventie in het kader van 'Scheiden zonder schade';
- correspondentie vanuit VWS hoe VWS gemeenten zou kunnen helpen/bijstaan bij hun taken op dit onderwerp;
- documenten waaruit de totstandkoming van de visie van VWS blijkt aangaande het onderwerp en het programma 'Scheiden zonder schade' blijkt.

Het is helaas niet gelukt om op tijd op uw Wob-verzoek te beslissen. Hiervoor bied ik u mijn excuses aan.

Besluit

Ik besluit de door u gevraagde informatie gedeeltelijk openbaar te maken. Ik licht mijn besluit hieronder toe.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn meerdere documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, zie hiertoe bijlage B.

Verschillende documenten zijn al openbaar gemaakt. Voor de vindplaats daarvan verwijs ik naar bijlage B.

Derdebelanghebbenden

Bij de openbaarmaking van diverse documenten spelen de belangen van derden een rol. Deze derdebelanghebbenden zijn vooraf gevraagd om hun mening te geven over de openbaarmaking.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 59 84
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

Ons kenmerk

2020.092
1791200-215075-WJZ

Bijlage(n)

A, B

Uw brief

17 mei 2020

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Enkele van deze derdebelanghebben hebben van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt. Andere derdebelanghebbenden hebben wel gereageerd en stemmen in met (al dan niet gedeeltelijke) openbaarmaking.

De zienswijzen van de derdebelanghebbenden heb ik in mijn belangenafweging meegenomen. Ik volg deze gedeeltelijk. Per weigeringsgrond licht ik dit hieronder nader toe.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Ons kenmerk

2020.092

1791200-215075-WJZ

Wettelijk kader

Uw verzoek om informatie is beoordeeld op grond van de Wob. Voor de relevante bepalingen verwijs ik u naar bijlage A.

Het recht op openbaarmaking dient het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Er wordt niet gekeken naar het specifieke belang van de verzoeker.

Openbaarmaking in de zin van de Wob betekent openbaarmaking voor iedereen. In dat licht vindt de afweging dan ook plaats. Hierbij wordt getoetst aan de artikelen 10 en 11 van de Wob waarin is aangegeven in welke gevallen openbaarmaking kan of moet worden geweigerd.

Motivering

Bedrijfs- en fabricagegegevens (artikel 10, eerste lid, onder c, van de Wob)

Openbaarmaking van informatie blijft achterwege indien het bedrijfs- en fabricagegegevens betreft die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld. Onder bedrijfs- en fabricagegegevens worden verstaan: al die gegevens waaruit wetenswaardigheden kunnen worden afgeleid over de technische of financiële bedrijfsvoering, het productieproces, de afzet van producten of de kring van afnemers of leveranciers. Ook gegevens die uitsluitend de financiële bedrijfsvoering betreffen kunnen als bedrijfsgegevens worden aangemerkt.

In diverse documenten staan dergelijke bedrijfs- of fabricagegegevens. Het betreft onder andere informatie over honoraria of tarieven en andere offertegegevens. Deze informatie is aan mij vertrouwelijk overhandigd in het kader van een subsidieaanvraag. Het betreft hier gegevens die uitsluitend de financiële bedrijfsvoering betreffen en daarom als bedrijfsgegevens moeten worden aangemerkt. Ik maak deze informatie dus niet openbaar. Waar van toepassing heb ik deze informatie onleesbaar gemaakt onder vermelding van: 10.1.c.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 10, tweede lid, onder e, van de Wob)

In diverse documenten staan persoonsgegevens. Dit zijn gegevens die herleidbaar zijn tot een persoon, zoals onder meer namen, functies en contactgegevens. Openbaarmaking van deze gegevens zou een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene maken. Ik weeg het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer zwaarder dan het belang van openbaarmaking. Deze informatie maak ik dus niet openbaar. Waar van toepassing heb ik deze persoonsgegevens onleesbaar gemaakt onder vermelding van 10.2.e.

Waar het gaat om de persoonsgegevens van ambtenaren in de documenten merk ik het volgende op. Indien het gaat om namen van medewerkers die niet wegens hun functie in de openbaarheid treden, weegt het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de desbetreffende ambtenaar zwaarder dan het algemeen belang van openbaarheid. Deze persoonsgegevens maak ik dus niet openbaar. Waar van toepassing heb ik deze persoonsgegevens onleesbaar gemaakt onder vermelding van 10.2.e. Namen van medewerkers die wel vanwege hun functie in de openbaarheid treden maak ik wel openbaar.

Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad (artikel 11, eerste lid, van de Wob)

Documenten die zijn opgesteld voor intern beraad zijn onder andere: nota's van ambtenaren, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen. Ik maak persoonlijke beleidsopvattingen in die stukken niet openbaar. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten.

Onder de documenten bevindt zich e-mailcorrespondentie tussen ambtenaren van mijn ministerie of tussen ambtenaren van mijn ministerie en ambtenaren van een ander ministerie, waarin zij voorstellen doen voor de insteek van een te voeren gesprek en de beantwoording van Kamervragen en hun persoonlijke mening geven over de subsidieverlening aan een partij. Het gaat hier dus om persoonlijke beleidsopvattingen in een voor intern beraad bestemd document, die ik op grond van artikel 11, eerste lid, van de Wob niet openbaar maak.

Ter toelichting merk ik op dat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant.

Voor documenten 3, 18, 29 en 39 geldt dat de feitelijke informatie die na het onleesbaar maken van de persoonlijke beleidsopvattingen resteert, zodanig met die persoonlijke beleidsopvattingen is verweven dat die daar niet los van kan worden gezien. Ik maak daarom deze documenten in het geheel niet openbaar.

Op grond van artikel 11, tweede lid, van de Wob kan ik besluiten informatie te geven over persoonlijke beleidsopvattingen in het belang van een goede en democratische bestuursvoering. Gelet op de aard en de inhoud van de informatie, acht ik dat belang niet aanwezig.

Daarbij merk ik op dat het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering is als standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

Wijze van openbaarmaking

De derdebelanghebbenden krijgen twee weken de tijd om de rechtbank te verzoeken een voorlopige voorziening te treffen. Daarvoor is vereist dat zij een bezwaarschrift indienen. Als de derden dit niet doen, worden de documenten u na afloop van deze termijn toegestuurd. Als de derden wel bezwaar maken en verzoeken om een voorlopige voorziening, wordt deze procedure afgewacht.

Plaatsing op internet

De stukken worden na de feitelijke verstrekking met een geanonimiseerde versie van dit besluit voor een ieder kenbaar gemaakt op www.rijksoverheid.nl.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Ons kenmerk

2020.092
1791200-215075-WJZ

Een afschrift van dit besluit zend ik aan de derdebelanghebbenden.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
namens deze,
de plv. secretaris-generaal,

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Ons kenmerk

2020.092

1791200-215075-WJZ

mw. A.I. Norville MSc

Bezwaar

Het indienen van bezwaar schort de werking van dit besluit niet op. Heeft u vragen over dit besluit of bent u het er niet mee eens? Kijk eens op <http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/vws/bezwaarschriften-vws>. Daar wordt uitgelegd wat u kunt doen als u het niet eens bent met het besluit en misschien bezwaar wilt maken. Er staan voorbeelden waarmee u de kans op een succesvol bezwaar kan inschatten. Wilt u bezwaar maken, dan moet dit binnen zes weken na de datum die bovenaan deze brief staat. Let op: doe dit op tijd, anders kan uw bezwaar niet behandeld worden. Het bezwaarschrift e-mailt u naar: WJZ.bezwaarenberoep@minvws.nl, bij voorkeur met een ingescande handtekening.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Ons kenmerk

2020.092
1791200-215075-WJZ

Indien u niet kunt of wilt e-mailen, kunt u uw bezwaarschrift ook versturen per post naar:
de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
t.a.v. Directie Wetgeving en Juridische Zaken,
Postbus 20350,
2500 EJ Den Haag.

U kunt uw bezwaarschrift ook faxen naar: (070) 340 59 84.

Noem in het bezwaarschrift:

- uw naam en adres
- de datum
- het kenmerk van deze brief (dit vindt u in de rechterkantlijn)
- geef aan waarom u het niet eens bent met de beslissing

Vergeet niet om uw bezwaarschrift te ondertekenen en van een datum te voorzien. Wilt u zo vriendelijk zijn om een kopie van deze brief mee te sturen met het bezwaarschrift.

Indien u het bezwaarschrift per e-mail indient zonder ondertekening, bestaat de mogelijkheid dat u op een later moment verzocht wordt om bewijs te leveren dat u bevoegd bent tot het indienen van het bezwaar.

Informatie voor het treffen van een voorlopige voorziening (vovo)

Conform het bepaalde in artikel 6, vijfde lid, van de Wob, worden de belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om binnen twee weken na dagtekening van deze beschikking, aan te geven of men bedenkingen heeft tegen openbaarmaking van de door u gevraagde informatie. Dit kan door het indienen van een bezwaarschrift bij het ministerie van VWS en door daarnaast bij de rechtbank te verzoeken om, bij wijze van voorlopige voorziening, dit besluit tot openbaarmaking te schorsen. Indien binnen twee weken na dagtekening van dit besluit een bezwaarschrift is ingediend en een voorlopige voorziening is aangevraagd, wordt de uitspraak van de voorzieningenrechter afgewacht, voordat tot daadwerkelijke openbaarmaking wordt overgegaan.

Bijlage A

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Ons kenmerk

2020.092

1791200-215075-WJZ

Artikel 10 van de Wob luidt, voor zover relevant, als volgt:

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
 2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
 3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voor zover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
- (...)

Artikel 11 van de Wob luidt, voor zover relevant, als volgt:

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Bijlage B Inventarislijst Wob-verzoek 2020.092

Nr.	Omschrijving	Openbaarmaking	Weigeringsgronden	Opmerkingen
1	01- 140709 opdrachtverstrekking Scholen en Scheiden Villa Pinedo	gedeeltelijk	10.2.e,	
2	02 - online onderzoeksrapport St. Villa Pinedo.pdf	ja		
3	03 - 160206 pilots vechtscheidingen en omgangsondersteunende	gedeeltelijk	10.2.e.	
4	04 -160815 Nota ter beslissing Divorce Challenge.pdf	gedeeltelijk	10.2.e./11.1.	
5	05 - 170602 Voortgangsrapportage Divorce Challenge.pdf	gedeeltelijk	10.2.e./11.1.	
6	06- 170703 Nota ter beslissing platform SzS.pdf	gedeeltelijk	10.2.e.	
7	07 0 180108 nota voorbereiding overleg Rouvoet.pdf	gedeeltelijk	10.2.e./11.1.	
8	08- 180220 besluit met muisjes beschikking subsidie.pdf	gedeeltelijk	10.1.c., 10.2.e./11.1.	
9	09 - 180308 Brief KudK subsidieverlening.pdf	gedeeltelijk	10.1.c., 10.2.e.	
10	10 - 180515 Nota ter beslissing reactie op rapport KOM omgangshuizen.pdf	gedeeltelijk	10.2.e./11.1.	
10a	10a -180308 brief Kinderombudsman	gedeeltelijk	10.2.e./11.1.	
11	11- 180505 nota ter beslissing toelichting uitvoeringsprogramma SzS.pdf	gedeeltelijk		

12	12 - 170602 Voortgangsrapportage Divorce Challenge.pdf	nee		dubbel document , identiek aan doc. 5
13	13 - 181101 wat doet zomnw op het gebied van conflictscheiding.pdf	reeds openbaar		https://www.zonmw.nl/nl/onderzoek-resultaten/jeugd/vechtscheiding/
14	14 - 181112 kamervragen ouderverstoting.pdf	ja	10.1.c., 10.2.e./11.1.	
15	15 -190214 Historie financiële bijdrage aan Villa Pinedo.pdf	gedeeltelijk	10.2.e.	
16	16 - 190926_Offerteaanvraag De Ruiter.pdf	gedeeltelijk	10.2.e./11.1.	
17	17 - 20200128_Correspondentie VWS met Ouderbijeenkomsten.pdf	gedeeltelijk	11.1./10.2..e.	
18	18 -191009 emailwisseling VWS intern over Villa Pinedo.pdf	nee	10.1.c., 10.2.e.	
19	19 - 191017_Offerte De Ruiter.pdf	gedeeltelijk	11.1./10.2.e.	
20	20 - 191023_interne communicatie JB VWS breed hulpaanbod bij	nee	10.2.e./11.1.	bijlage = document 21
21	21 - 191024_vws intern memo inzet zorg bij echtscheiding - benen op tafelgesprek.pdf	gedeeltelijk		
22	22 - 191101_Ontroeping voor rondetafelgesprek omgangsvoorzieningen.pdf	nee		document 22 wordt overlapt door document 25
23	23 - 191112_Opdrachtbrief De Ruiter.pdf	gedeeltelijk	10.1.c./10.2.e./11.1.	
24	24 - 191119_Correspondentie aanbieder n.a.v. workshop Congres Scheidingsloket.pdf	gedeeltelijk	10.2.e./11.1.	

25	25 - 191202_Annotatie Jenv rondetafel omgangsvoorzieningen.pdf	gedeeltelijk	10.2.e. /11.1.	
26	26 - 191202_Correspondentie Programma SZS over ouderbijeenkomsten.pdf	gedeeltelijk	10.2.e.	
27	27 - 200227_verslag rondetafel omgangshuizen intern gebruik.pdf	gedeeltelijk	11.1./ 10.2.e.	
28	28 - 200401_VWS interne memo Omgangshuizen.pdf	gedeeltelijk	11.1./10.2.e.	
29	29 - 200407_interne communicatie Onderzoek Omgangshuizen informeren	nee	10.2.e.	
30	30 - 200409_Offerteaanvraag Villa Pinedo.pdf	gedeeltelijk	10.1.c., 10.2.e.	
31	31 - 200415_Offerte Villa Pinedo.pdf	gedeeltelijk	10.1.c., 10.2.e.	
32	32 - 200420_Opdrachtbrief Villa Pinedo.pdf	gedeeltelijk	10.2.e.	
33	33- 200501_Offerteaanvraag Onderzoek Triage SZS KPMG.pdf	gedeeltelijk		
34 -	34 - 200506_Ingezonden stuk NVRG-EFT aan VWS.pdf	ja	10.2.e., 11.1	
35	35 - 200507_Vorbereiding gesprek NVRG EFT VWS intern.pdf	gedeeltelijk	10.2.e./11.1.	
35	36 - 200608_terugkoppeling aan SZS uitkomst gesprekken Ouderbijeekkomsten.pdf	gedeeltelijk	10.1.c., 10.2.e.	
36	37 - 200515_Offerte KPMG_onderzoek triage scheidingsproblematiek.pdf	gedeeltelijk		

37	38 - 200514_Opdrachtbrief KPMG onderzoek triage scheidingen.pdf	gedeeltelijk	10.1.c/10.2.e.	
38	39 - 200519_Correspondentie VWS met Ouderbijeenkomsten.pdf	nee	10.2.e.	
40	40 - 200603_Antwoord aan VWS van NVRG-EFT.pdf	gedeeltelijk	10.2.e.	
40a	40a- 200617 e-mail VWS - NVRG	gedeeltelijk	10.1.c./10.2.e.	
41	41 - 200609_Offerteaanvraag Onderzoek Omgangshuizen SZS - JB Lorenz.pdf	gedeeltelijk		
42	42 - 200630_Opdrachtbrief JB Lorenz.pdf	gedeeltelijk	10.2.e.	
43	43 - 200705 Onderzoek triage complexe scheidingen_finaal eindrapport KPMG.pdf	reeds openbaar		https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/scheiden/ouderschap-en-scheiding
44	44 - 200612 De Kuitert Samenwerking rondom complexe casuïstiek_Eindrapport.pdf			
45	45 - Handreiking veilig thuis medewerkers campagne vechtscheidingen.pdf	reeds openbaar		https://www.nji.nl/nl/Download=NJi/handreikingbijcampagnevechtsc heiding.pdf
46	46 - Handreikingrelatieondersteunend aanbod.pdf	ja		
47	47 - Opzet dag oudervervreemding.pdf	ja		
48	48 - rapport Staatscommissie Herijking ouderschap.pdf	reeds openbaar		https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/12/07/rapport-van-de-staatscommissie-herijking-